

VENDÉGLŐSÖK LAPJA

A HAZAI SZALLODÁSOK, VENDÉGLŐSÖK, KÁVÉSOK, PINCZÉREK ÉS KÁVÉHAZI SEGÉDEK ÉRDEKEIT FELKAROLÓ SZAKKÖZLÖNY.

Megjelenik havonként kétszer, minden hó 5-én és 20-án.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 32 kor. | Negyedre . . . 8 kor.

Félévre . . . 16 kor. | Egyes szám ára . 1 „

LAPTULAJDONOS ÉS KIADÓ:

IHÁSZ GYÖRGY
ÖRÖKÖSE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IX., Ferenc-körút 22. Telef.: József 22-81

Kéziratok és előfizetések ide intézendők.

Kiadóhivatali órák: délután 3—5 óráig.

Mozgóképek.

Nem makszimálják a bor árát.

Ezzel a hírrel hónaponként tele kürtölk az országot. Mikor már egy kicsit elcsendesedik a vendéglős és a fogyasztó és lassan hinni kezdi, hogy egyszer mégis csak rákerül a sör és bor árának makszimálására is, hisz már van a cipónek, cernának, buzának, lisztnek, cukornak, zsirnak, vajnak, tejnek, lesz hamarosan valamennyi iparcikknek makszimális ára, miért volna éppen csak a bor a nebánsvirág? Ekkor aztán pontosan megjelennek a nagy napilapok közgazdasági rovatában a jólismert hírek: „a kormány nem gondol a bor árának makszimálására”, vagy így: „Hivatalosan nem foglalkoznak a bor árának makszimálásával.” És így tovább. Mi pedig azt hisszük, hogy bizony foglalkozni kellene a bor árának makszimálásával is. Ha minden áru és élelmiszer kibírja és szükség is van arra, hogy makszimális ára legyen, kibírja azt a 6—7—8 koronás bor is, ugye-e?

*

Van hát tej megint

a kávéházakban. Igaz, hogy belepusztul a kávé, míg beszerzi külön a falvakban a nem a fővárosnak szánt tejekből. Csudálatos. Mintha az a sok kifizetésű és kiszövedelmű ember, akik a kávéházakban szoktak kávé vacsorázni, nem is fővárosi emberek volnának, hogy azoknak egy korty se juthat a főváros részére biztosított tejből. No, meg aztán a kondenzált tej. Nehünk jó volna, ha vendégeinknek is jó volna. S az a vendég még csak megissza, aki olvasni jön a kávéházba, de aki nálunk a kávéval — a vacsoráját akarja elintézni: bizony az a vendég nem lehet tőle elragadtatva. Fel kell újra világosítani erről a dologról az intézkedő hatóságokat.

NEMES KUN.

Vendéglői jegyek.

Irta: Krónikás.

Régóta követeli a „Vendéglősök Lapja”, hogy lássa el a hatóság makszimális áron átengedett élelmiszekkel a vendéglőket s akkor aztán makszimálja meg a vendéglői ételek árát.

Régóta hirdettük, bizonyítottuk, magyarázzuk, hogy míg a vendéglős a maga fentartása, családja ellátása miatt kénytelen iparával foglalkozni s hogy iparát üzhesse, kötelessége vendégeit a lehető legteljesebben ellátni s hogy ezt megtehesse, üzso-rásokon tudja csak beszerezni, amire szüksége van, mert a hatóság nem törődik vele, csak akkor, mikor az adóját kéri: addig a vendéglősök étlapjaira igazságtalanság makszimális árakat parancsolni.

Több cikkünkben mutattunk rá arra is, hogy vendéglői jegyeket adjanak ki az állandóan vendéglőkben étkezők részére, s a vendéglősöket pedig e beszédett és az élelmező hatóságoknak átadott jegyek ellenében lás-sák el élelmekkel! Hisz kifejtettük azt is, hogy a vendéglősök tulajdonképpen közélelmezők, mert gondoskodnak sok százezer önálló háztartást nem vezető embernek a táplálékáról.

Végre eljutott a hatóság ide is.

Intézkedett.

Megengedte, hogy a nem vendéglői jegyre étkezőktől magasabb árakat követelhesünk a kiszolgáltattott ételekért, a vendéglői jeggyel étkezőket pedig kötelesek vagyunk olcsóbban kiszolgálni.

Helyes!

De már is van egy baj.

A vendéglői jegyeket még nem kapták meg az állandóan nálunk étkező vendégek. S úgy-e, addig mi nem szolgáltatathatjuk ki nekik olcsóbb árért az ebédet, a vacsorát?

Hisz ha mi a hatóságnak nem adunk be bizonyos mennyiségű — jegyet, nem kapunk tőle makszimális áron árut. Ha pedig rendes vendégeinket is a nehezen és igen drágán megszerzett dolgokból kell ellátnunk, ők sem kívánhatják tőlünk, hogy mi azért olcsóbban számítsuk nekik az ételeket!

Ime, tehát megint egy okos, jó ren-delet, amely azonban a végrehajtás tökéletlensége miatt bajokat, panas-zokat, zugolódásokat szül.

Tessék hát minél hamarabb kiosz-tani azokat a vendéglői jegyeket!

Csináljunk már egyszer egész és rendes munkát.

Próbáljuk már meg, hogy valamit végig tökéletesen meg tudunk oldani.

Az isten szerelmére: ne judáskod-junk örökkön!

Uradalmi fajborokat szállít és közvetít Schwarcz Béla
(Tolna-megye) borbizományos Nagydorogh

Papirszalvéta

SALZER J. papirszalvéta gyárában Budapest, IV. ker., Ferenc József-rakpart 15. sz

kávésok és vendéglősök részére (nagy étkező szalvétták) leg-olcsóbb minőségtől legfinomabbig

A vendéglői étkezés újabb szabályozása.

Irta: Kiss István dr.

A fővárosi vendéglősök sürgetésére folyó évi február hóban összeült az ármegállapító bizottság és március hó 2-án befejezte a vendéglői árak tárgyában folytatott tanácskozását.

A vendéglősök a menü és a feltétellel ellátott főzelék árait kérték felemelni. A nagyobb menüért 6 kor., a kisebb menüért 4 kor. és a feltétellel ellátott főzelékért 2 kor. 80 fillér árat kértek meghatározni.

A budapesti szállodások és vendéglősök ipartársulata részéről Kommer Ferenc alelnök kiváló szakértelemmel és pontos adatokkal bizonyította be a bizottságnak, hogy a vendéglősök ezen árak mellett sem érik el a kiadásukat, mert igen gyakran a legszükségesebb cikket nem tudják maximális áron beszerezni, hanem kénytelenek horribilis árakat fizetni, hogy üzemük fennakadást ne szenvedjen.

Az ármegállapító bizottság elfogadta Kommer érveléseit és hozzájárult a fentebb említett háromféle étel 30%-os emeléséhez.

De kimondotta az ármegállapító bizottság, hogy ezen magasabb árakat csak azok a vendégek kötelesek fizetni, akik nem rendszeresen étkeznek a vendéglőben, hanem, akik kényelmi szempontokból, avagy szórakozásból látogatják a vendéglőket.

Ellenben azok, akiknek nincs háztartásuk, akik rendszerint vendéglőben étkeznek, csak az eddigi alacsonyabb árakat tartoznak fizetni.

Hogy pedig a vendéglők állandó étkezőit megkülönböztessék a többi vendégtől, ezek részére vendéglői jegyeket fog a Központi Liszt Hivatal kiutalni és ezen jegyekkel jelennek majd meg a vendéglőben. Ezzel szemben kötelesek azonban az illetők arra, hogy

az élelmiszer jegyeiket beszoáltassák. A vendéglők állandó étkezői csakis vendéglői jegyeket és kenyérbélyegyet kapnak majd.

Az ármegállapító bizottság ilyen értelmű határozatot hozott és azt közölte a főváros tanácsával.

A vendéglős ipartársulat azonban az árbíráló-bizottság emelését keveselte és újabb kérelemmel járult a közéleti miniszter elé, amelyben azt kérte, hogy emeljék föl az árakat és hogy a hatóság lássa el a vendéglősöket élelmiszerekkel, mert maximális áron semmit sem tudnak beszerezni. A Közéleti Hivatal most átiratot intézett a fővároshoz, amelyben értesíti, hogy a vendéglősök kérelmét bizonyos mértékben teljesíthetőnek találta, amennyiben a már szabályozott árakat harminc százalékos emeléséhez hozzájárult, vagyis ezentúl a főzelék föltétellel 3 korona 60 fillérbe, a polgári teríték pedig 5 korona 20 fillér, illetve 7 kor. 80 fillérbe fog kerülni. Ezzel egyidejűleg elrendelte a Közéleti Hivatal a vendéglői jegyrendszer életbeléptetését. Akik vendéglői jegyre igényt tartanak, azok a liszt-hivatalnál egyesített élelmiszerjegyeket vendéglői jegyre cserélhetik át, amely hatvankét szelvényből áll, ebéd- és vacsorajegyekből. Azonkívül vannak a jegyen élelmiszerszelvények, amelyek 25 deka cukorra, 10 deka vajra, 10 deka hadikávára és 1 darab hadiszappan vásárlására jogosítanak. Azonkívül megvan a kenyérbélyeg. Akik a vendéglőben ilyen jeggyel étkeznek, azok a régi árakat fizetik. Azonban ez a régi ár csupán a főzelék föltétellel és a polgári terítékre vonatkozik, a többi ételre nem. A vendéglősök a szelvények fejében szelvényenként a hatóságtól a maximális áron a következő élelmiszereket kapják: 8 gramm zsírt, 8 gramm cukrot, 150 gramm burgonyát és 30 gramm száraz főzeléket. A Közéleti Hivatal azt hiszi, hogy ezzel az eljárással nemcsak a vendéglősök panaszain segít, hanem lehetetlenné

teszi a kettős ellátást is, amely most igen gyakran előfordul. A tanács elhatározta, hogy a vendéglői jegyrendszert május 1-én életbe lépteti, előzőleg azonban a népelelmezési bizottsághoz utalta az ügyet.

A legújabb kibocsátott rendelet a következőképpen szól:

Az Országos Közéleti Hivatal vezető min. kir. miniszternek 74,490/918. sz. rendelete alapján a székesfőváros Tanácsa 49,776. 1918. VIII. határozatával május 1-től kezdve vendéglői jegyeket léptet életbe azon állandóan Budapesten lakó egyének részére, akik rendszerint vendéglőkben, szállodákban, kávéházakban, kávéházakban, penziókban, egyesületi jellegű és más hasonló étkezőhelyiségekben étkeznek.

Ezen rendelet értelmében a vendéglőkben étkező budapesti lakosoknak joguk van az Egyesített élelmezési jegyüket a vendéglői jegyre becserélni. A vendéglői jegy 62 étkezési szelvényt tartalmaz, amelynek mind egyiken ellenében 1—1 ebédet vagy vacsorát kell kiszolgáltatni.

A vendéglős a Vendéglői jeggyel bíró vendégtől minden étkezés után 1—1 étkezési szelvényt bevonni és ennek ellenében neki a következő kedvezményt nyújtani tartozik.

Főzeléket huszföltettel 3 kor. 60 fillér helyett 2 kor. 80 fillér árban, polgári terítéket 5 kor. 20 fillér helyett 4 kor. árban, polgári terítéket 7 kor. 80 fillér helyett 6 kor. árban.

Vendéglői jeggyel nem bíró vendégek a főzelék feltételt és polgári terítékért a magasabb árakat fizetik.

A vendéglős stb. kiszolgáló személyzet a Vendéglői jegyről maga tartozik az étkezési szelvényt levágni; oly vendég részére, aki már levágott étkezési szelvényvel jelentkezik, kedvezményes áru ebédet, vagy vacsorát nem szolgáltatthat ki.

A vendéglős a beszedett étkezési szel-

Egy katonanóta hangszerelése.

— A »Vendéglősök Lapja« eredeti tárcája —

Irta: Gyököcssy Endre.

Most, mikor azt követelik tőlünk a kishitű és könnyen lelkesülő magyarok, hogy örülvén örüljünk a végre-valahára — kiverkedett félig-meddig magyar hadsereg királyi — ígéretének: én felöltöztetem lelkesemet a magyar országutak régi vándorainak kopott gunyájába, esténként bekopogtatok a magyar tanyaházak ablakain és szállást kérek itt is, ott is egy-egy éjszakára. Mindenütt találók otthon katonát, vagy a maga harcát már megharcolt rokkantat, vagy a rövid szabadságnak örülőt s kiesengem belőlük a legkülönösebb háborus katonanótát.

Ripeg-ropog a vonat kereke,
Nemzeti zászló hajlik ki belőle.
Nemzeti zászló azt jelenti,
Nemsokára a háboruba fogunk menni.

Látom a ránkomlott háboru első mámoros napjait, lelkes heteit, dalos hónapjait. A katonavonatok rohanó rengetege csak úgy öntötte a harcerekre a nemzeti zászló alatt

ujjongó ifju katonákat: szegény Magyarország gyönyörű virágát.

Ripeg-ropog a vonat kereke,
Nemzeti zászló hajlik ki belőle.
Nemzeti zászló azt jelenti,
Nemsokára háboruba fogunk menni.

Milyen naiv, együgyű e dal formája. Még a magyar vers szegény ritmusa is össze van törve benne. Rime csak egy-két nyomorult magánhangzónak szánalmas összecsendülése. Mégis milyen megkapó, megrendítő volt ez a katonanóta, mikor a harctér felé zugó vonaton az új és új állomásokra berobbant és száz és száz ifju magyar torok (Uram bocsáss) ordítva zengte bele a forró levegőbe:

Ripeg-ropog a vonat kereke,
Nemzeti zászló hajlik ki belőle.
Nemzeti zászló azt jelenti,
Nemsokára háboruba fogunk menni.

Ki meri mondani, hogy politikailag, nem öntudás, nem iskolázott a magyar? Ha úgy volna: soha se született volna meg ez formájában gyenge, de tendenciájában eleven-bevágó katonanóta. A gyárakból, irodákból, műhelyekből és a barázdákból, kaszárnyákba szőlített magyar nemzet senkitől se kér-

dezte: szabad-e nemzeti zászló alá állnia, vagy se? Oda állott. Odaparancsolta az ő agyon — nem — verhető nemzeti lélek logikája. És senki se merte, lám, elkergetni a magyar zászló alól a katonaruhába öltözött magyar nemzetet. A nemzeti zászló kihajolt a vonat ablakából, kihajolt a nemzeti színű pántlikával teli aggatott magyar fiúk koszoruján keresztül. Pedig törvényben nem volt és ma sincs még nemzeti hadsereg.

Nemzeti zászló (csak) azt jelenti,

Nemsokára háboruba fogunk menni.

Mikor dalolták az ifju katonák ezt a különös, szinte félelmes dallammal dübörgő dalt: már mentek is. Igen, háboruba mentek. Még mindig egyre mennek, mennek. És e katonanóta poétája: a — millió magyar paraszt, tudván, tudja, hogy ezért loboghat fölöttük most ez a nemzeti zászló. De ma már azt is tudják valahány magyarok, hogyha egyszer majd hazajönnek: milyen nevetséges, szánalmas lesz az az ember, aki arról akar beszélni, hogy kell-e, legyen-e, lehet-e nemzeti hadsereg?

Lesz magyar hadsereg!

Lesz, lesz, lesz!

A legelső magyar ember, a király is ezt akarja!

vényeket gondosan gyűjteni tartozik és azokat 500 darabonként csomagolva a Központi liszthivatal vendéglői osztályába (V., Szervita-tér 8. II.) beszolgáltatni tartozik.

Kevesebb étkezési szelvényt tartalmazó borítékok a Központi liszthivatalban nem fogadtatnak el; a vendéglősnek azonban jogában van ugyanazon borítékban az 500 étkezési szelvényt többszörösét, tehát 1000, 1500 vagy 2000 szelvényt is beküldeni.

Minden egyes beszolgáltatott étkezési szelvény után a vendéglősnek joga van 8 gr. zsírra, 8 gramm cukorra, 30 gramm szárazfőzélékre és 150 gramm burgonyára. A központi liszthivatal ezen az alapon minden beszolgáltatott 500 étkezési szelvény után a vendéglősnek utalványt állít ki és küld meg, amely utalványnak 4 szelvénye az étkezési szelvények értékének megfelelőleg 4 kg. zsír, 4 kg. cukor, 15 kg. szárazfőzelék és 75 kg. burgonya átvételére jogosít. A székesfőváros Tanácsa az ezen utalványok ellenében kiutalt árukat saját készleteiből maximális áron bocsátja a vendéglősök rendelkezésére; ezek az áruk a székesfőváros üzemeiben készpénzlietés mellett vehetők át, még pedig:

a zsír a Községi Élelmiszerárúsító Üzem közbágyóhídi telepén (IX., Soroksári-ut 58.) hétköznap d. e. 8—12 óra között.

a cukor és szárazfőzelék a Községi Terményraktárban (IX., Csarnok-tér, husvásár-épület) hétköznap d. e. 9—12 óra között és szombat kivételével délután 2—5 óra között.

a burgonya a Hatósági Zöldségárúsító Üzemmél (IX., Mátyás-utca 4.) hétköznap délelőtt 9—11 és d. u. 3—5 óra között.

Az utalványok posta útján ajánlva küldetnek meg. Minden utalvány 5 napig érvényes és ezen napokon belül váltandó be. A vendéglős az utalvánnyal az illető üzemenél jelentkezik, ahol csakis az üzem alkalmazottjának van joga a megfelelő utalványszelvényt az áru kiszolgáltatása ellenében levágni. Az utalványról előzetesen levágott szelvények érvénytelenek és azokat az üzemek nem váltják be, miért is az utalványszelvényeknek az utalvány címlapjáról való előzetes levágása megengedve nincsen.

A vendéglői jegy étkezési szelvényeinek beküldésére a Központi liszthivatal borítékokat bocsát rendelkezésre, amelyek 25 darabjával csomagolva, csomagonként 1 koronáért vehetők át a Központi liszthivatal földszinti jegykiadó osztályában, 25-nél kevesebb boríték nem vásárolható; a vendéglősnek azonban jogában van az étkezési szelvényeket saját borítékjaiban is beküldeni, amelyeknek címlapjára ez esetben a szükséges adatokat (név, üzlet helye, szelvények minősége és száma) feljegyezni tartozik.

Az 5268—1917—VIII. számú határozatnak

a tészták kiszolgáltatására vonatkozó intézkedése változatlanul érvényben marad. A vendéglős tehát az étkezési szelvény bevonásán kívül a kiszolgáltatott tészta fejében a kenyérgyegnek megfelelő szelvényét is tartozik bevonni. Vendéglőkben tésztát a Liszt- és kenyérgyegnek csakis jelnélküli szelvényeire szabad kiszolgáltatni, még pedig főtt tésztát egész szelvényre, sült tésztát és felfújtat fél szelvényre; cukrászsüteményre és tortára, ha házilag készültek is, nem szabad szelvényt kérni. A tésztafogyasztás ellenében beszédett kenyérgyegszelvények kezelése továbbra is változatlanul az eddigi marad.

Vendéglőkben a kenyér továbbra is csak kenyérgyegszelvények ellenében fogyasztható; az ezen szelvényekkel való elszámolás eddigi módosítai változatlanul megmaradnak.

A Vendéglői jegyen levő cukor-, vaj-, hadikávé- és hadiszappan-szelvények a vendéglői jegy tulajdonosát illetik és azokból a vendéglősnek levágni semmit sem szabad.

A kávéházak tejjel való ellátása.

A kávéházi árvizsgáló-bizottság legutóbb megtartott ülésén tárgyalta a budapesti kávésipar-társulat kérelmét, amely szerint, tekintettel a kondenzált tejnek legközelebbi forgalombahozatalára, a tejskávét adagonkénti árának legalább 15—20 fillérrel való felemelését kérték.

A bizottság hosszabb vita után szavazás útján döntötte el a kérdést, és az áremelést nem engedélyezte, mert a kondenzált tej újabb ármegállapítása csak 4.4 fillérrel drágítja a tejskávét adagjának árát, ezzel szemben azonban a bizottság már rekompenzálta a kávésokat, amennyiben a tejskávét beszűntetése miatt megengedte, hogy március 20-tól kezdve tíz-tíz fillérrel emeljék a fekete kávé, a kannastea és a málnaszörp eladási árát. A kávésipar-társulat két tagja az árvizsgáló-bizottság határozatát megfelelőbbre és így végső fórumként a főváros tanácsa dönt a kávésok újabb áremelési kérelmében.

A budapesti kávésipar-társulat e tárgyban folyó hó 3-án rendkívüli közgyűlést tartott.

Az elnök megnyitójában a kávésipar súlyos helyzetéről beszélt. Bejelentette, hogy az alkalmazottaknak cipővel és ruhával való ellátása ügyében felterjesztést intéztek a Népruházati Bizottsághoz. Bejelentette továbbá, hogy a kávésok beszerzési csoportja megalakulóban van. A tejjelátás kérdésénél Schreiber Hugó, Mészáros Győző, Strauss Dávid, Steuer Marcel, Fábi Henrik, Gárdonyi József és mások felszólalásai után határozati javaslatot fogadtak el, mely egyhangulag megállapítja, hogy míg a tejivócsarnokok tejszükségletüket bárhol, elsősorban pedig a székesfőváros hatósági támogatásával a rekvirált községekből, sőt a fővárosi tejkereskedőktől

is fedezhetik, addig a kávésok jóformán kizárólag a közönség által rossznak tartott kondenzált tej használatára vannak utalva. Elhatározták, hogy küldöttség útján fogják a Közélelmezési Hivatalnál kérelmezni, hogy mivel a kávéházak is a főváros közlelmezésének ellátását szolgálják, az egyenlő elbánás elvénél fogva a kávéházak megállapított tejkontingense korlátozás nélkül bárhol is legyen szerezhető.

Reméljük, hogy a mai takarmánybőség folytán előállott tejbőség lehetővé teszi, hogy kávéházainknak is juttat a Közélelmezési Hivatal tejet.

Ez annál is inkább kívánatos, mert hisz a kávéházat látogató leginkább hivatalnoki osztálybeliek jelentékeny része a mai rendkívüli drágaság mellett kénytelen vacsorára egy pohár tejskávával megelégedni és ahhoz legkönnyebben a kávéházban juthatna.

Ne tévessze tehát szem elől egyik hatóságunk se, hogy a kávéház nemcsak szórakozó hely, hanem elsősorban is fontos élelmezési hely és ennél fogva közérdek, hogy annyi ezer és ezer ember reggelijéről, oszonnájáról és vacsorájáról a tej biztosításával gondoskodjanak.

Apró hírek.

(x) **Új konzervgyár Győrött.** Első győri és dunántúli konzervgyár cég alatt ifj. Személier András egy millió befektetéssel főzések, gyümölcs, hus és egyéb konzerveket gyártó vállalatot létesített, amelynek főzélékkonzerveket készítő telepe már üzemben is van. A gyár hordószerűségének fedezése céljából saját hordógyárat fog felállítani.

(!) **Vendégforgalom Pöstyénben.** A fürdőhelyen október 1-től április 3-ig 4112 idegen fordult meg. A kimutatásba az üdülő legénység száma nincs főlve.

(-) Még egy részvénytársaság tokaji borra, »Tokajhegyalja Vidéki Borkereskedelmi R.-T.« cég alatt Kassán 1 millió alaptőkével részvénytársasággá alakult át Rosenthal Leó kassa borkereskedő-cég. Az igazgatóság tagjai: Szalai László, Gedeon Aladár, Rosenthal Adolf, Balla Géza, Bánó Pál, Pethő Emil és dr. Mann Adolf.

(o) **Miklós Elemér dr.-t,** a főváros egyik legképzettebb, legkiválóbb tanácsjegyzőjét, akit nemrég az idegenforgalmi ügyek vezetésével bízták meg; miniszteri osztálytanácsosnak nevezték ki. Munkaköre megmarad. Örvendünk Miklós Elemér elhaladásának!

Császárfürdő Budapesten. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kénes hévízü gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, iszaporogatások, uszodák külön hőlgyek és urak részére. Török-, kő- és márványfürdők, hőlg, szénsavas- és villamos vízfürdők. A fürdők kitűnő eredménnyel használtak, főleg csuzos bántalmaknál és idegbajok ellen. Ivó-kúra a légzőszervek hurutos eseteiben s altesti pangásoknál. 200 kényelmes lakószoba. Szolid kezelés, jutányos árak. Gyógy- és zenédíj nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld az igazgatóság.

HERCEG WINDISCH-GRAETZ LAJOS

pincészetel Tokaj — Sáropatak — Budafok

Tokaji Bortermelők Társasága R.-T. Tokaj

Legkiválóbb fajborok hordókban és eredeti töltésű palackokban. - Központi irodák: Budapest, IV. kerület, Váci-utca 27—33. (A Piaristák palotájában)

MI AZ ÚJSÁG?

A pincérek mozgalma. A budapesti kávéházi és szállóbeli alkalmazottak gyűlésezték, amelyen gazdasági helyzetükkel foglalkoztak. Kálmán István elnök rámutatott arra, hogy a háború folytán a pincérek a legváltásosabb helyzetbe kerültek. Kiadásai növekedtek, fizetésük azonban az általános nagy drágasággal szemben aránytalanul kevés, a borra való pedig megcsökkent. (Ezt talán még sem mondhatják a pincérek?) A háború után a visszatérők elhelyezéséről és élhetőségéről is gondoskodni kell, s ezért szükségesnek látják a tömörülést és szervezkedést. Több felszólalás után a gyűlés elhatározta, hogy a legenergiusabb mozgalmat indítja meg úgy a fővárosban, mint a vidéken, hogy a pincérek anyagi helyzetében mielőbb változást és javulást idézhessenek elő.

A kávéházban szabad tejet kiszolgálal. A tanács plakátokon közölte, hogy május 1-étől kezdve a kávéházak kiszolgálhatnak tejet, de csak belső vendégeik részére. A kávéosoknak, vendéglősöknek és cukrászoknak csak vidékről szabad tejet szerezniük, azonkívül szükségük felét kondenzált tejben kapják a tejhivataltól. Itt említjük meg, hogy a kávéosok sérelmesnek tartják a kondenzált tej kiszolgálását, nem csak azért, mert egy liter 3 korona 33 fillérbe kerül, hanem azért is, mert a közönség ellenérzéssel fogadja. A tejvícsarnokok és kávémérések ebben is megokolatlan előnyben részesülnek. A kávéosok ebben az ügyben május 3-án rendkívüli közgyűlést tartottak az Országos Iparegyesületben s itt határoztak a további teendőkről.

Az új cselédkönyv. Néhány hónappal ezelőtt a cselédkönyvek kiállítása dolgában rendelet jelent meg, amely szerint május elsejétől kezdve csak arcképes cselédkönyvvel lehet munkába állani. Most megjelent a rendelet végrehajtási utasítása, amely kimondja, hogy a régi cselédkönyvek kicserélése május 1-től 31-ig történik az egész országban. Budapesten a kerületi kapitányságok végzik az új könyvek kiadását. A cselédeknek régi könyvükkel személyesen kell megjelenniük. Kötelesek két vízfényképet magukkal hozni, továbbá egy koronát az új könyvért és harminc filléres okmánybélyeget. A régi könyvet azonban csak mint bizonyítványt használhatja, de ráüti a bélyegzőt, hogy érvénytelen. Május 31-től kezdve már csak az új könyvvel lehet szolgálatba lépni. A gazdát is megbüntetik, ha a régi könyv alapján fogad föl cselédet. Felhívjuk a vendéglősök és kávéosok figyelmét hangsúlyozottan erre a rendeletre.

Tömeges fürdővásárlás. Érdekes megfigyelni ebben az öletszegény időben, hogy amint valaki egy jónak tetsző üzleti gondolat megvalósításához hozzányul, nálunk egyszerre mennyi követője akad, akik megelőzni szeretnék. Először a földbirtokban igyekezett a háborús vagyoni elhelyezkedést találni, ám ennek az érvényesülésnek az útját a birtokforgalmi rendelet korlátozta. Amióta pedig egy vezető bank nagyszabású fürdőpolitikája ismeretessé vált, a legtöbb bank és magántőkések szintén fürdőt akar vásárolni. A legutóbbi fürdővásárlások közül hamarjában a következőket jegyeztük föl: Siófokot megvette az Országos Bank, Balatonfüredet egy pesti konzorcium, tőszögi Freund Antallal az élén, Balatonföldvárát az Agrárbank, Ujtátrafüredet az Ingatlanbank, Barlanglétet egy helybeli konzorcium egy iglói ügyvéd-

del az élén. Bártfa és Szilács szintén tulajdonos-változás előtt áll, úgy, hogy a napokban új kézre kerül.

A pécsi étermi és kávésegédék bérmozgalma. A pécsi étermi és kávéházi alkalmazottak is mozgalmat indítottak a nyomorúságos helyzetük javítására és e tárgyban már több ízben nagy érdeklődés mellett értekezleteket tartottak, amelyeken megvitaták a fővárosi szaktársak fenti követeléseiket s a helyi viszonyoknak megfelelőleg némi módosítással magukévá tették és elhatározták, hogy az általuk megállapított követeléseiket a munkáltatókhoz beterjesztik.

Cipőt és ruhát a kávéházi alkalmazottaknak. A székesfőváros kávéházaiban alkalmazottak súlyos mértékben érzik a cipő- és ruhahiányt, az ezek beszerzésével együtt járó drágaságot és nehézségeket. Csak férfimunkásunk (nemszámítva a nőket!) mintegy 3500 van, akiknek kereseti viszonyai — ha jobbak is mint a békében — nem adnak módot ez irányú legnélkülözhetetlenebb szükségleteik beszerzésére, miért is a »Budapesti kávéipartársulat« vezetőse helyes szociális érzékre valló gondoskodással kérvényt intézett a Cipőközpontozhoz, melyben az iparban már régebben dolgozó szakképzett férfi és női munkások részére 3000 pár cipő, egy másik kérvényben pedig a Népruházati Bizottságtól az állandóan alkalmazott felszolgáló és konyhaszemélyzet részére megfelelő mennyiségű ruha vagy ruhaszövet kiutalását kéri a legmesszebbmenő erkölcsi és anyagi garancia elvállalása mellett. Reméljük, hogy a »Budapesti kávéipartársulat«-nak úgy a szociális, mint higiénikus és fogyasztásra szánt élelmi és élvezeti cikkeket felszolgáló alkalmazottaiknak a közönséggel állandó érintkezésére való tekintettel esztétikai szempontból is egyaránt jogos és méltányos törekvése kellő megértésre fog találni.

Az Inhim kabaré pompás műsora eseménye Budapest művészi életének. Nem csoda, hogy minden este elegáns, nagy közönség tölti meg a Teréz-kört 46. szám alatti kedves kis színházat. A műsor fénypontja egy rendkívül mulatságos operett, Niki a háremben, melyben Ihsz Aladár és Szeless Elza kapnak sok tapsot. Remek, érdekes darab A bunda, Ujhelyi Nándor műve. Báthory Gizella, a Magyar Színház művésznője vendégszerepel nagy sikerrel a főszerepben. Nagyon tetszik Pakots József bohóza A zeneszerző és Hogy kell udvarolni című zenés tréfa Guthi Soma, a kitűnő humorista tollából. A kabaré művészgárdája, Mészáros Alajos a Nemzeti Színház, Ihsz Aladár a Király Színház tagja, Szeless Elza, Mészáros Aranka, Fenyő Irma, Virágh Ferenc, Abonyi Géza, Gabányi László stb. valóságos remekelnek a kitűnő darabokban és nagyszerű magánszámokban.

A bor.

1. Állami Perocid. A földművelésügyi minisztérium a rézgálic pótlására ez évben is gondolkodott 45%-os tiszta Perocidról, melynek szétosztását, úgy mint a múltban, most is az Országos Központi Hitelszövetkezet végzi. Az állami Perocidból a gazdák bélyegtelen községi bizonyítvánnyal igazolt szőlőterületük után kat. holdanként 30 kg.-ot kaphatnak. A 45%-os Perocid körülbelül 50 kg.-os zsákokban és körülbelül 120 kg.-os hordókban kerül forgalomba, 100 kg.-onként 370 korona árban a budapesti hajó- vagy vasútállomás, teljes súly tiszta súly gyanánt számítva. A községi bizonyítvánnyal felszerelt rendelés a Perocid értékével együtt az Országos

Központi Hitelszövetkezet (Budapest, VIII., Baross-utca 13.) címére küldendők.

2. A német szőlők védelme 1918-ban. A német szőlőtermelők részére a folyó évben is jelentékeny mennyiségű védekező anyagot bocsát a birodalmi kormány rendelkezésére. És pedig — mint a német szaklapok közlik — 3900 tonna rézgálicot, 3600 tonna szőlőként és 400 tonna Perocidot. A kormány már most tette meg az intézkedéseket, hogy a szükséges vasuti kocsi ezen anyag mielőbbi elszállítására rendelkezésre álljanak. Mindenesetre meglepő, hogy a németek a háború negyedik évének végén még rendelkeznek ily jelentékeny, a miénket aránylag jóval meghaladó rézgálic és Perocid mennyiséggel, de még inkább az, hogy vegyi uton oly horribilis mennyiségű ként képesek előteremteni.

3. Borárak emelkedése Németországban. A német statisztikai hivatal most közli a múlt évi szüretre vonatkozó adatokat, melyekből kiderül, hogy a bortermés értéke Németországban ugyan oly nagy mértékben emelkedett, mint nálunk. Míg a beültetett szőlőterület 1912. óta következetesen csökkent és pedig 1916-ban már csak 91.815 hektárt tett ki, addig 1917-ben (a borárak javulásának hatása és a háború közeli befejezésének reményében 93.673 ha-ra emelkedett. A musttermés pénzértéke 1915-ben és 1916-ban körülbelül 151 millió márkára volt becsülhető, ami már szintén 55 millió márkával meghaladta az 1912. évi kedvező szüret eredményét, ez az érték 1917-ben 647 millió márkára növekedett. Mivel az 1917-i és az 1912-i termés körülbelül egyforma nagy volt, az előbbinek pénzértéke az utóbbiét több mint kétszeresére nőtt fel. A szüret 1916-ban termelt 1.076.000 hl., 1917-ben pedig 1.956.000 hl., vagyis a bormennyiség majdnem méreteit a következő adatok világítják meg: kétszerese a harmadévinek, az értéke pedig a négyszerese. Még nagyobb az ellentét, ha az 1915. évi termést vesszük figyelembe: amikor 2.699.000 hl. must termelt, tehát egyharmadával több, mint tavaly, az értéke pedig csak negyedét telte ki, vagyis viszonylagosan legalább hatszorosát. Ebből kitűnik, hogy a béke utolsó évében a must ára hl.-ként 46–47 márkára rugott, 1916-ban 140 márkára, 1917-ben 331 márkára, vagyis az áremelkedés odakinn még jóval nagyobb, mint nálunk.

A sör.

1. A sörgyárak már márhóból főzik a sört. Az osztrák sörközéppont megállapodott a magyar Haditerménnyel, hogy a magyar cirokkészletek csökkenése miatt sörfőzés céljára muhart fog Magyarországból Ausztriába szállítani.

A szesz.

1. Magyar konyak a német hadseregnek. A nagyszombati konyakkgyár 4000 hektoliter konyakra szállítást kötött a német hadsereggel. Az ehhez szükséges mennyiségű bort magyar bortermelő vidékeken, leginkább Pest és Bácsbodrog vármegyében vásárolták. A konyakot a német hadsereg saját felügyelete alatt szállítja Zsolnán keresztül Németországba.

2. Borkivitel konyak alakjában. Horvát tőkések 12 millió korona alaptőkével új konyakkgyárat létesítettek. Az új gyár, amely főképpen a Svájcba és Lengyelországba való exportra rendezkedik be, a legutóbbi rövid pár nap alatt 30.000 hektoliter horvát bort vásárolt össze.

Schaumburg Lippe herceg

udvari pincézete a Villányi pezsgógyár és borpince részv.-társ. elsőrendű országszerte bevezetett palack-borai mellett megkezdette kiváló minőségű régi pezsgőkészletének forgalomba hozatalát.

-- Megrendeléseket gyűjtő irodája: Budapest, IV. kerület, Váci u. (Piaristálpalotája) a Magyar Agrár- és Járadekbank R.-t. fiókján. -- Központi iroda: Budapest, Nádor-u. 16

A piac.

1. **Pótszerek forgalma.** Minthogy az utóbbi időben a különböző hiányzó, élelmi és élvezeti célokat szolgáló cikkek pótlására számos igen drága pótszert hoznak forgalomba, melyeknek belső tápértéke vagy egyáltalában nincsen, vagy alig van, az osztrák közéletmezési miniszter, a közönség érdekeinek megóvása érdekében intézkedett aziránt, hogy ezentul, büntetés terhe mellett, csak az ő előzetes engedélye mellett gyártókat és hozhatókat forgalomba az ilyen pótszerek. A már eddig forgalomban lévő pótszerek június 15-ig továbbra is forgalomba hozhatóak külön engedély nélkül, de ezen időpontot túl már ezen pótszerek is csak előzetes engedély mellett lesznek eladhatóak. A pótszerek forgalmának hasonló szabályozása Magyarországon is tervbe van véve.

2. **A sóska maximális ára.** A zöldség- és gyümölcsforgalmat intéző bizottság a közéletmezési miniszter jóváhagyásával a sóska legnagyobb árát május 1—15-ig megállapította. A termelői ár 100 kilogrammonként 30 korona, a nagykereskedői ár 100 kilogrammonként 60 korona és a kiskereskedői ár kilogrammonként 80 fillér.

3. **A szappan és pipereszappan forgalombahozatala.** Az Olaj és Zsiradékügyi Bizottsághoz napról-napra jönnek panaszos levelek arról, hogy a zuggyárosok tömegesen hoznak forgalomba szappanokat jóval a Bizottság által megállapított áron felül. Ezért az Olaj és Zsiradékügyi Bizottság erősebb rendszabályokhoz folyamodott, amelynek részben meg volt az eredménye és a pipereszappanból megjelent nagy mennyiséget felajánlottak a Bizottságnak. A Bizottság a felajánlott pipereszappanokat közütszviselők és egyéb fogyasztási szövetkezetek útján adja vissza a forgalomban.

4. **A fűszerkereskedők szappanellátása.** A Magyar Olaj- és Zsiradékügyi Bizottság intézkedett az iránt, hogy a jövőben a fűszerkereskedők szappannal jobban elláttassanak és így a szappanjegyek beváltása minél zavartalanabb legyen.

5. **A laboda ára.** A Zöldség- és Gyümölcsforgalmi Intézőbizottság a laboda legmagasabb árát a termelőnél 100 kg.-ként 30 koronában a nagykereskedőnél 100 kg.-ként 60 koronában, a kiskereskedőnél kg.-ként 80 fillérben állapította meg május 15-ig terjedő hatályaig.

Jóbarátok összejövetel.

Május 8-án Schmidt János vendéglőjében, IX., Ranolder-utca 5. szám.

Május 15-én Kortsák Alajos vendéglőjében, IV., Molnár-u. és Borz-u. sarok.

Május 22-én Bakó István vendéglőjében, X., Asztalos Sándor-utca 7. szám.

Május 29-én Spitzer István kávésnál, IX., Soroksári-utca 35. szám.

Június 5-én Mohos Ferenc vendéglőjében, X., Hungária-ut 289. szám.

Június 12-én Csik Boldizsár vendéglőjében, VII., Bethlen-u. 8. szám.

Társas vacsorák.

Május 10-én Szita Lajos vendéglőjében, VIII., Baross-tér 13. szám.

(o) Löwenstein M. utóda Horváth Mándor cs. és kir. udvari szállító, Ferdinánd bolgár király-ut 4. szám. Telefon: 43—31. és József 39—88. Évtizedek óta az ország legnagyobb szállodáinak, vendéglőseinek és kórházainak állandó szállítója. Fiók-üzlet: IV., Türr István-utca 7. Telefon 11—48.

Jó ezt tudni.

A szem betegségei.

Sokat dolgozunk lámpánál. Tűznél. Füstben. A lámpa, a tűz, füst rontja a szemet. Jó hát nekünk, ha tudunk valamit a szemről.

A szem betegségei között gyakori a szemhurut, vagy amint az orvosok nevezik: »a kötőhártya hurutja.« A szemhurutot többnyire valami külső bántalom, a füst, por és szél, vagy a szemek erős dörzsölése okozza. Rendes körülmények között néhány nap alatt meggyógyul, de ha a káros behatás sokáig éri, akkor a baj esetleg évekig is eltart. A hurutos szemű ember pillái este hamar elnehezédnek, reggelre pedig a szeme sokszor beragad. Ha az alsó szemhéjat lehúzzák, a kötőhártya élénk-vörösnek látszik. Amíg az ilyen beteg orvos elé nem kerül, becsukva kell tartania a szemét és a csukott szem fölé naponként háromszor egy-egy félórát tiszta vizes borogatást kell rakni. A borogatás ideje alatt a vizes ruhát igen gyakran, szinte percnként kell változtatni. A szemhurut gyógyítására az orvos borogató-vizet vagy szemcsöpöket rendel.

Néha a szemhurut is járványszerűen terjed azok között, akik állandóan együtt vannak. Sokkal veszélyesebb ragadós szembetegség azonban a genyes szemgyulladás. Ilyenkor a szemhéjak megduzzadnak, a szem vörössé válik és nagyon fáj. A szem esetleg annyira bedagad, hogy a szemhéjakat széthúzni is alig lehet. Amikor a dagadás lohadni kezd, a szemből geny válik ki. Az ilyen genyes szemgyulladást néhány hét alatt meggyógyítja az orvos, de ha elhanyagolják, évekig is megmaradhat.

Az elhanyagolt szemgyulladások rontják a látást is, néha pedig az ugynevezett fehérhályogot okozzák. Ilyenkor a szem szaruhártyája a gyulladás miatt elgenyed és kékes-fehér, átlátszatlan réteg képződik a helyén. Ezen a rétegen keresztül a beteg szem bogara sem látszik. Mivel a genyes gyulladásból keletkező fehérhályog vakaságot is okozhat, mindenkinek kötelessége, hogy a gyulladással szemű embert vagy gyermeket minél előbb orvos elé vigye.

A genyes szemgyulladás gyakran mutatkozik az újszülött csecsemők szemén, még pedig életüknek harmadik, negyedik vagy ötödik napján. Az ilyen kisgyermek szembaját ma már biztosan és könnyen tudják gyógyítani az orvosok. Mégis sokfelé az a káros babona van elterjedve, hogy a genyedő szemű csecsemőt nem szabad gyógyítani, mert — azt mondják — a gennyel a rossz nedvek távolodnak el a kicsiny gyermek fejéből. Ha a genyedet gyógyítanak, az könnyen agyvelőgyulladást okozna és a csecsemőt megölné. Ebből a babonából semmi sem igaz. Az orvosok azonban már sokszor megállapították, hogy a vak gyermekek intézetének lakói felerészben azok közül kerülnek ki, akiket babonás szülei néhány napos korukban genyedő szemgyulladásukkal nem vitték orvoshoz.

A szemgyulladások közt veszedelmes és sok vidéken pusztító baj az egyiptomi szemgyulladás, más néven trahoma. Ez a szembaj többnyire bőséges genyeddéssal kezdődik, nem egyszer azonban csak egyszerű szemhurutnak látszik és a beteg nem is sejtetheti, hogy trahoma lesz belőle. A gyógyítása hónapokig, esetleg

évekig is eltart. Akinek szeme a trahomás beteg szemének váladékával a mozdótól, törülkőző vagy evőeszköz révén megfertőződik, az maga is trahomás lesz. Ilyenkor minél hamarabb kell megkezdeni az orvosi kezelést, mert utóbb a makacs szembaj súlyos veszedelmet, sőt megvakulást is okozhat.

Kevésbé ártalmas szemgyulladás az ugynevezett tavaszi szembaj, amely tavasszal kezdődik és őszre meggyógyul. Akinek szemét ilyen baj érte, rendszeren évekig újra meg újra visszakapja, míg végre teljesen elmúlik.

A gyermekek betegsége az ótvaros szemgyulladás. A vérszegény, görvélyes, ótvaros gyermekek szemén néha kölesnagságu szürkés-vörös csomók mutatkoznak. Ezek jelzik, hogy a gyermek ótvaros szemgyulladásba esett. A vöröses csomók helyén gyakran a baj elmúlása után is foltos marad a szem szaruhártyája. Az orvosok ezt a szembajt bizonyos porok behintésével gyógyítják.

Gyakran előfordul, hogy az ember a látásának hirtelen megromlását veszi észre. Sem távolba, sem közelbe nem lát olyan élesen, mint addig látott. Esetleg egyáltalában nem lát semmit, pedig a szemén különösebb elváltozást nem lehet észrevenni. Az ilyenfajta vakaságot fekete-hályognak szokták nevezni. Az orvos maga sem tudja szabad szemmel megállapítani a bajt, hanem külön műszert, ugynevezett »szemtükröt« vesz elő, hogy megvizsgálhassa, mi okozza a hirtelen látási zavart. A tapasztalat szerint dohányosoknál gyakran a mérgező nikotín, az iszákosoknál pedig az alkohol rontja meg a látást. A dohányzás abbahagyása és az ivás megszüntetése fokról-fokra javítja a szembajt és lassanként visszaszerzi a tiszta látást is.

A látás megromlásának különös alakja az, amelyet közönségesen farkas-hályognak neveznek. Ilyenkor nappal tökéletesen lát az ember, de amint sötétedni kezd, a látás majdnem teljesen megszűnik. Ez a szembaj néha azokon is mutatkozik, akiknek szemét hosszabb ideig érte valami vakító, káprázató világosság.

A hályogos szembajok különös alakja a zöldhályog, szürke-hályog és az öregkori hályog is. A zöldhályog veszedelmes szembetegség. A nevét arról kapta, hogy aki benne szenved, annak szembogarából zöld fény tükröződik. Ha idejében segítenek rajta, akkor orvosi műtéttel megmentik a beteg szemévlágának legalább egy részét, de máskülönbén néhány hét alatt megvakulhat tőle az ember. A szürke-hályogot a szemelence elhomályosodása, elszürkülése okozza. Idősebb emberek szembaja az a szürke-hályog, amelyet öregkori hályognak neveznek. A látás ködössé válik, elhomályosodik és az öreg ember egyre rosszabbul lát. Az öregkori hályog is, mint a közönséges szürke-hályog, igen lassan fejlődik és néha csak évek múlva éri meg. Akkor orvosi műtéttel nyeri vissza a beteg a látóképességét.

Idősebb emberek szemén szokott mutatkozni a szemhéj szélének gyulladása. A szemhéjak szélei élénkpirosak lesznek és megduzzadnak. Ha a szemet ilyenkor füst vagy por éri, akkor a makacs baj hetekig is eltart. Az orvosok kenőccsel gyógyítják.

A szemhéjak szélének betegsége az ugynevezett árpa is. Ha a szemhéj szélén egyik vagy másik mirigy gyulladásba jön, akkor a szemén árpa keletkezik. Néhány nap alatt fájdalmas, piros csomó fejlődik a szemhéj szélén. Utóbb a kis daganat csúcsa megsárgul, megpuhul, végül felfakad. A geny kiömlése után lelohad a kis daganat. Ha idejében hidegborogatást raknak rá,

A vendégnek semmi sem drága AMI JÓ

A 200 év óta fennálló „MAGYAR KIRÁLY“ gyógyszer-tár készítményei:

1/2 kávéskanál szükséges egy csésze teához. „Kormin“ 1/2 kávéskanál szükséges egy csésze vízhez. „Teafix“ tea-citromzamat. 1 kg. 300 kávéskanál = 150 citrom. Ára 30 K zamat. 1 kg. 400 kávéskanál = 00 adag. Ára 35 korona.

Rum vagy citromzettel.

„KORMIN“-VÁLLALAT, Budapest, VII. ker., Károly-király ut 17. szám.

Telefon: 166—05.

Tessék egy próbarendelést feladni.

Telefon 166—05

akkor néha sikerül a baj kifejlődését megakadályozni. Később már csak az árpa megérését — vagyis elgenyvedését — és felfakadását lehet siettetni meleg, pépes borogattással. Az árpa többnyire a szemhéj külső oldalán fejlődik. Kellemetlenebb, mert lassabban gyógyul, a szemhéj belső oldalán fejlődő árpa.

A szembajok terjedését — mint sok más betegséget is — igen sokszor a tisztálanság okozza. Aki beszennyezett, mosdatlan kézzel nyúl a szeméhez, könnyen szerezhet valami fertőző szembetegséget. Ha pedig genyes szembaja vagy trahomája van, a kezével odavitt piszokkal nagy bajok okozója lehet. A tisztaság nemcsak az óvakodásnak, de a gyógyulásnak is mindig jó és biztos eszköze.

Érdekes hírek.

Mi lesz Póstyénben? A főszolgabíró elnöklete alatt értekezlet volt a főszolgabírói hivatalban, melyen a meginduló fürdőévad alkalmából szükséges újabb közérlelmezési intézkedéseket ismertette a főszolgabíró. Utalva azokra a nehézségekre, melyek a folyó gazdasági év utolsó negyedében mindjobban felmerülnek, mindenképp a legnagyobb takarékoságra int. A főszolgabíró nemcsak hazafias szempontból, de a fürdő lakossága és a fürdőt felkereső közönség érdekében a következő intézkedéseket tartja szükségesnek: Minden lakásadó köteles a hozzá érkező kérdésközdésre — a kettős ellátás megakadályozása végett — válaszában arra figyelmeztetni az idejönni szándékozokat, hogy saját érdekükben cselekszenek, ha magukkal hozzák az ellátásukra szükséges liszt-, cukor- és zsir- mennyiséget. Akinek ez nem áll módjában; föltétlenül hozza magával kenyér-, liszt-, zsír- és cukorjegyét, vagy pedig — ahol ilyen jegyek nincsenek — a vendég magával hozni tartozik egy hatósági bizonylatot arról, hogy itteni tar-

tózkodása idejére töröltetett a lakóhelyén el látottak jegyzékéből. A jegyek vagy a bizonylat a bejelentőhivatalban adandók át, ahol a vendég helyükbe póstyéni jegyeket kap. Az átadás, illetőleg átvétel személyesen vagy a házigazda útján eszközzendő. Atutazó vendégek csakis személyesen vehetik át jegyüket a bejelentőhivatalban. Szükséges továbbá, hogy a vendégek eddigi 336 grammnyi heti kenyérmennyisége 40 grammal kurtittassék. A főszolgabíró ezután kijelentette, hogy a fennálló nagy nehézségek dacára el fog követni mindent, hogy a fürdőt felkereső betegek ellátása biztosítva legyen. Ehhez azonban szigorú rendszabályok, mindenképp a visszaélések kiküszöbölése és szigorú megtorlása szükségeltetnek. Ennek megfelelően elrendeli a főszolgabíró, hogy a vendéglőkben és az egyéb étkező-helyeken tilos a kenyeret az asztalra tenni. Kenyeret, mint eddig, ezenül is csak kenyérbegy ellenében szabad kiszolgálni. Amikor a vendég megkapta kenyerét, a kenyeres elviszi kosarát és sorra járja a többi asztalokat. A vendéglősök és penzió-tulajdonosok duplaszelvényes heti kenyéruatlványt kapnak. Az egyik szelvény a péknél marad, aki ezzel számol be a neki juttatott lisztről, a másik, ellenőrző szelvény, rajtmarad az utalványon. Új szelvény csak a régi beszolgáltatása alapján adható ki a hatósági lisztüzletben. A könnyebb kezelés és ellenőrzés szempontjából a vendéglők, penziók és kávéházak bizonyos pékekhez lesznek beosztva, miért is kívánatos, hogy a vendéglők, penziók és kávéházak minél előbb, de legkésőbb f. hó 25-ig jelentsek be a főszolgabírói hivatalban, hogy mely péknél kívánják kenyérszükségletüket beszerezni. A vendéglősök, penzió-tulajdonosok, kávéházak kötelesek a kenyérbegy-szelvényeket színek szerint szortírozni s száz darabonként csomagolva, dátummal és névvel ellátva a Liszt-hivatalnak beszolgáltatni. A fentebb részletezett új közérlelmezési intézkedések május 1-én léptek érvénybe.

Mivel kecsgettik a párisi szakácsnőket? A francia fővárosban nagy a cselédhiány és a háziasszonyok mindenféle csábító ígéretekkel igyekeznek alkalmazottakhoz jutni. Igen jellemző az az apróhirdetés, amely az egyik párisi lapban látott napvilágot és ezeket mondja: »Jó szakácsnét keresek, havi 85 frank fizetéssel. Bombabiztos és teljesen veszedelem nélküli otthonra tehet szert. Ajánlatokat kérek «Eletbiztos» jeligére a lap kiadóhivatalába.« — Uglátszik, a Szajnapartján nincs ma csábítóbb valami, mint a bombabiztos fedezék, mert máskülönben alig remélhetne volna az optimista hirdető, hogy szakácsné ajánlkozzék felhívására.

A szerkesztő postája.

Minden olvasónknak. Mindennap délutánján 3–5-ig szívesen állunk olvasóink, előfizetőink, hirdetőink rendelkezésére. — **K. H.** Ez se sikerült egészen. De — ugyan — lehet-e a mai igazán nehéz időkben tökéletes rendet teremteni a legkisebb dologban is? Bizony, nem igen. — **V. S.** Nem akarjuk a pesti izléstelen rossz viccel háborgatni, hogy »lesz még ez rosszabbul is«. Mindenesetre jól teszi, ha nem nyugszik meg a dologban. A helyi ipartestület szolgálatát is használja fel — **M. T.** Drága volt. Sikert kívánunk. — **D. Zs.** A bor árát — úgy látszik — nem engedik makszimálni még most se. Olvassa el első mozgóképünket. — **H. T., E. M., B. B., P. D., Gy. M., H. J., St. B.** és **K. E.** Köszönjük; megkaptuk a magasabb előfizetési díjakat rendben. — **Nem közölhetők:** A szivaes bort iszik. — Ne akard a másét. — A temető. — Bufejejtő hangulat. — Mi lesz velünk? — A pincérek zsarnoksága.

Főszerkesztő: Gyökössi Endre dr.

Árverés.

Alólírt királyi közjegyző ezennel közhírré teszi, hogy a soproni 104. sz. betétben özv. Marschall Józsefné szül. Sederl Teréz soproni lakos tulajdonául felvett

4. számú ház és 2. számú földszinti részház a Müller P.-utcában (vendéglő „a rókaljukhoz“)
i. é. május hó 12-én, d. e. 9 órakor

alólírott hivatalos helyiségében (Lackner Kristóf-utca 2. sz. a.) megtartandó önkéntes nyilvános árverésen el lesz adva.

Az árverési feltételek alólírottnál betekinthetők.

Sopron, 1918. április hó 30-án

Dr. Gallus Sándor s. k.

soproni kir. közjegyző

Ungváron a „Korona“ szálló éttermét és sör csarnokát

szakavatott vendéglősnek kiválóan
előnyös feltételek mellett

kezelésbe adná
a tulajdonos. .... Érdeklődni
lehet személyesen a tulajdonosnál.

Egy jókarban levő

kávéházi berendezés

u. m. kassza, két billiárdasztal,
42 folyóméter falburkolat, már-
ványasztalok, székek, nagy kon-
zol, tükrök stb. stb. jutányos ár-
ban megvehető. Megtekinthető
Ungváron a „Korona“ szálloda
tulajdonosánál.

Vidéki nagyvárosban

65 vendégszoba,
kávéház, éttermek,
3 szobás lakás és
mindezek mellék-
helyiségeiből álló,
két emeletes,

elsőrendű szálloda épülete eladó.

Bővebb felvilágosítást nyújt:
Dr. Rédeky László, ügyvéd
Kassa, Fő-utca 22.

Szíves ajánlatok f. é. május 1-ig kéretnek.

Nyári helyiségek világítására a legalkalmasabb a

GERMANIA

acetylen asztali lámpa,

mert teljesen szélmen-
tes és lángja a leg-
nagyobb viharban sem
imboig. De mint
szoba-lámpa is töké-
letes, mert teljesen
szagtalan. Különös elő-
nye: egyenletes, nagy-
fényű világosság, tel-
jesen tiszta. Kivitele
gyönyörű és bármely
asztal díszült szolgál.
Tartálya rendkívül fi-
noman polirozott és
nikkelezett fémből kész-
ült. A lámpaernyő
levegővel. Magassága
470 mm. Súlyja 1250
gramm. Carbidtartalom
800 gramm. Égési tar-
tam legalább 6 óra

ÁRA 95 KORONA

Tartalek égő, bármely lámpához drb-ként 1 K
1 kg. carbid légmetes doboz, állandóan raktáron

Mindenkinek **WASZ mosószer.** -- Fehér-
ajánlható!!! nemleket
nem rongálja, erősen habzik. Egészen fel-
oldódik. Szappanjegyek nélkül kapható. Leg-
finobb zsírtalan mosószer. Egy eredeti láda 100
drb 500 grammos csomag ára 85 kor. -- Ugyanaz
260 grammos csomag tartalmazó láda 100 korona.

O. B. S. keményítő pótlószer. Jóságáról egy ki-
sérlet mindenkit meggyőz -- 100
cartont tartalmazó csomag ára 50 K. Kaphatók:

Közgazgatási kiadó és terjesztő vállalat részv.-társ.
Budapest, IV., Veres Pálné-utca 3.

KOMLÓS-FÉLE

Paprika és Örlött Fűszerárú nagykereskedés

Budapest, VIII.,

József-u. 35-37.

Telefon: Jozsef 61-12.

ÓRIÁSI MEGTAKARITÁS

Az árak ab raktár Budapest értendők, posta-
csomagok 200 kronán felül és vasuti küldé-
mények számla ellenében előre fizetendők.

„TEEMITRUM“

Tea rummal

kitünően bevált teapótlószer

A „TEEMITRUM“ elsőrendű fontosságú
tömegélemezésnél. A „TEEMITRUM“ jó-
ság, zamat tekintetében teljesen pótolja a
legjobb teát és rumot. A „TEEMITRUM“
egy csésze forró vízben egy kávéskanálnyit
töltve a legízletesebb teát szolgáltatja.

1 kgr. üvegben per üveg K 70.—

1/2 „ „ „ „ „ „ 35.—

1 üveg circa 1000 csésze teát ad.

Teemitrum össze nem téveszthető
más értéktelen gyártmányokkal.

Dr. Halász-féle „Aranyszörp“

kávé, cacaót és csokoládét helyettesít,
kellemes és felséges zamatjéért álta-
lános kedvelt, per üveg --- K 6.—

Magyarország legnagyobb és legelterjedtebb szőlészeti
szaklapja a

BORÁSZATI LAPOK

mely ötvenedik évfolyamban hetenkint jelenik
meg igen bő és változatos tartalommal.

Ezen szaklap, mely nemcsak a magyar sző-
lészeti és borászati viszonyokat ismerteti, ha-
nem legélénkebb figyelemmel kíséri a külföldi
tapasztalatokat is, minden kétséget kizárólag a
legsokoldalúbb és legértelmesebb szőlészeti új-
ság, mely minden más külföldi vagy hazai szak-
lap olvasását egész fölöslegessé teszi.

A „BORÁSZATI LAPOK“-nak
a közgazdaság és a gyakorlati szőlőművelésnek
és borászatnak szentelt rovatai igen kimerítő,
de különös súlyt helyez a tudósításokra is.

Minden előfizető béke idején évenként több
színes műmelékletet kap, valamely szőlőfaj hű
képét. Ugyiszintén kéthetenként ingyenes mellék-
letként veszik az előfizetők a »Gazdasági Tanács-
adó« c. lapot, mely nemcsak a mezőgazdaság,
de főleg az állattenyésztés, baromfi-, méhtenyésztés,
kertészet, gyümölcsészet, háztartás stb. kö-
réről veszi közleményeit.

Lapfajtájának: Szerkesztésért és kiadásért felel
Dr. BAROSS ENDRE. Dr. DRUCKER JENŐ.

A lap előfizetési ára:

1 évre 32 kor. 1/2 évre 16 kor. 1/4 évre 8 kor.

Mutatványosamat 3 héten át készséggel küld a

Borászati Lapok kiadóhivatala
Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

Fővárosi Sörfőző

R.-T.

Kőbányán

már az első évben

248.000 hl. sört

gyártott, ez bizonyítja legfényeseb-
ben söreink kitünő minőségét.

Szent-István dupla malátásör
utólérhetetlen.

Gyártja a

Kőbányai Polgári Sörfőző R.-T.

Budapest—Kőbánya.

LITCKE L.

pezsgőborgyár-telepe PÉCS.

Főraktár: Budapest, IV., Szép-utca 3.

Frigyes főherceg
6 császári és kirá-
lyi fensége, Salva-
tor Lipót 6 cs. és
kir. fensége és
„Nemzetközi Háló-
kocsi“ és „Európai
Express Vonat-tár-
saság“ szállítója.

PEZSGŐFAJOK:

„SPORT GRAND
VIN SEC“, „CA-
SINO EXTRA SEC“
„FORENLAND“
(savanykás) „BRI-
TANIA EXTRA
DRY“ (cukor nélkül)

EGY DÉLMAGYARORSZÁGI NAGY VASGYÁR

teljesen berendezett

VENDÉGLŐJE

bérbeadandó.

A vendéglői üzem folytatásához szükséges italok, hus, zsír, liszt, burgonya stb. és részben főzelék beszerzéséről a vasgyár gondoskodik.

Érdeklődők sziveskedjenek ajánlkozásukat e lap kiadóhivatalához benyújtani.

39 kg/173. kig. sz.

1918.

HIRDETMÉNY.

Szakolcza város közön-
sége a tudonát képező főtéri

nagyvendéglőjét

(szálloda, kávéház, étterem és korcsma)

s tartozmányait, melyek összes helyiségei a város által be vannak butorozva, nyilvános árverés útján bérbeadja vagy eladja.

Bérbeadás esetén a bérlet a háboru tartamára és a békekötést követő 1 (egy) évre ingyenes, azontul a bérlet 3 (három) évre terjed, kikiáltási ár 1000 (egyezer) korona.

Eladás esetén kikiáltási ár 110000 (egyszáztízezer) korona. Az árverésnél 10%-os bánatpénz letétbe helyezendő.

Bérlet esetén 2000 koronás óvadék teendő le és bérlet tárgyát képezi a nagyvendéglőhöz tartozó városligeti helyiség és tartozmányai is.

Az árverés határnapja 1918 május 27. d. e. 9 óra, helye a poldármesteri hivatal, ezideig írásbeli zárt ajánlat is beadható.

Közelebbi részletes feltételek a polgármesteri hivatalban kaphatók.

Szakolcza 1918. évi április hó 30.

Polgármester.

IPARSÓ

fagylalt, jegeskávé, hideg készítmények előállításánál a jég szóására, valamint hűtőkészülékekhez. Minden levi ágostást és értesítést szóbeli vagy írásbeli kérezősködéssel díjmentesen nyújt. A Magyar Királyi Sójóvedék Vezérigénysége Budapest, V. ker. Vilmos császár-ut 32. szám.

Vendéglő berendezési tárgyak

kerti székek, asztalok és más egyebek olcsón eladók.

Megtudható Sándor János asztalosnál VII. ker. Orczy-ut 16,

Alapított 1820.

Fanda Ágoston és Zimmer Péter utóda

Zimmer Ferenc

halnaggykereskedő, csász. és kir. udvari szállító

Budapesten

Telefon: József 48-94. Sürgőcím: Zimmer halászmester Budapest

DREHER ANTAL SERFOZDEI R.-T.

BUDAPEST-KÖBÁNYÁN.

Városi iroda: VIII., József-utca 36.

Saját palack - töltés

Ajánlja kitűnő minőségű ászok-, király-, márcziusi-, kiviteli márcziusi-, korona- (à la pilseni), maláta-, bajor-, dupla márcziusi- és bak-sörét.

Különlegesség: dupla maláta kősör, kőkorsókban. Nagyobb sörmennyiséget saját jégkocsijaiban szállít.

ELSŐ MAGYAR RÉSZVÉNY-SERFŐZŐDE

Budapest-Köbánya.

Fennáll:

1854 óta

A legujabb technikai berendezésekkel felszerelt serfőzde évi gyártó képessége 1,000.000 hl.

Hordósrendelés Budapestre: VIII., Esterházy-u 6. Telefon József 4-29. Angyalföldi jégverem: Telefon 115-85. Budai jégverem: Telefon 43-40. Vidékre X. Külsőjászberényi-út 11. Telefon: József 56-36 és József 56-38. Palacksörrendelés Budapestre és vidékre X. Külső Jászberényi-út 11. szám. Telefon: József 56-37. Budapestre a városi söraktrákban is.

Ha eladó

vendéglője, szállodája, vagy kávéháza van,
ha venni óhajt, hirdesse ezt

a

Vendéglősök Lapjában

